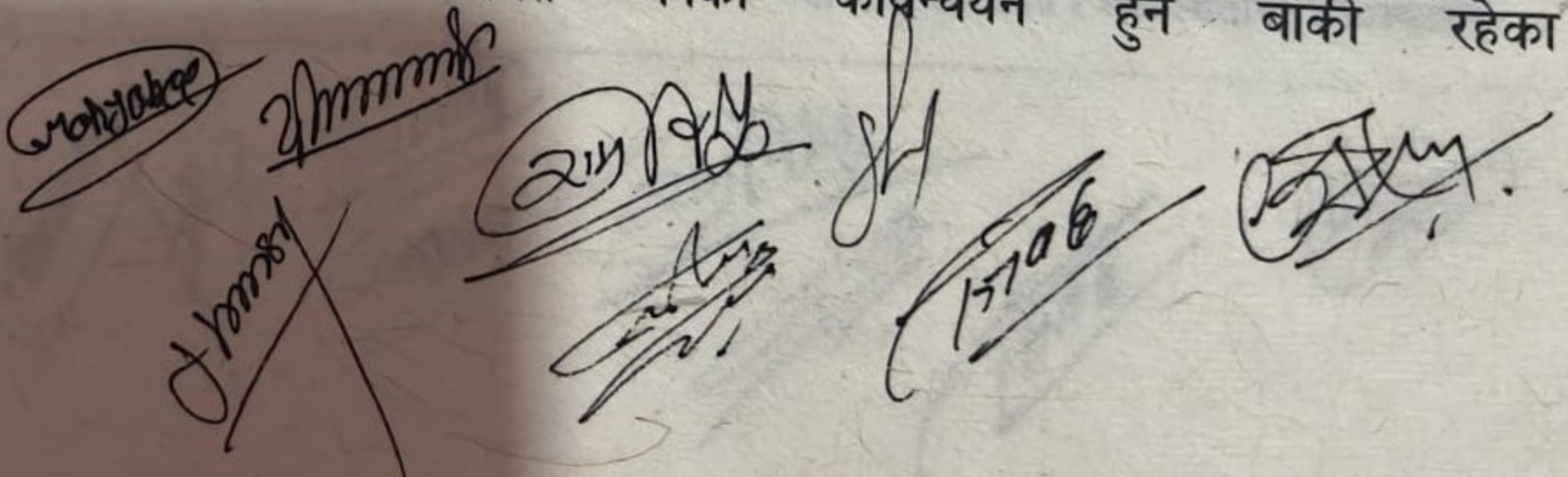

आ.ब. २०८३/०८४ को बजेट नीति तथा कार्यक्रम

आदरणीय गाउँपालिका उपाध्यक्ष ज्यू, कार्यपालिका तथा गाउँसभाका सदस्यहरु,
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, समाजसेवी, संचारकर्मी, राष्ट्रसेवक कर्मचारी लगायत
उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु
आदरणीय महानुभावहरु,

नेपालको ईतिहासमा योजना बद्ध विकासको ईतिहास बिक्रम सम्बत २०१३ सालबाट प्रथम पन्च बर्षिय योजनाको सुरुवात संगै भएको हो तथा हाल १४ औं पन्चबर्षिय योजना कार्यन्वयनमा रहेको छ । नेपालको ईतिहासकै प्रथम बजेट बिक्रम सम्बत २००८ साल माघ २१ गते तात्कालिन अर्थ मन्त्री शुवर्ण शम्सेर राणाको कार्यकालमा रु ५ करोड २५ लाख बराबरको आय व्यय विवरण सहितको विनियोजन प्रस्ताव जारी गरिएको स्मरण गर्दछु । बजेटरी ईतिहासको लामो काल खण्डमा नेपालको संबिधान २०७२ लागु भए पश्चात स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को कार्यन्वयन संगै प्रत्येक आर्थिक बर्षको असार १० गते भित्र अनिवार्य रुपमा स्थानिय तहको आय र व्ययको विवरण सहितको बजेट सभा समक्ष पेश गर्नु पर्ने कानुनी बाध्यता र अवसर दुबै प्राप्त भएको छ । गाउँपालिकाको विकास निर्माणको लागी आवश्यक पर्ने वित्तीय श्रोतको सिमितताको बाबजुत योजना तथा आयोजनाहरुमा पर्याप्त रकम विनियोजन हुन सक्ने सम्भावना सिमित भएको वर्तमान परिपेक्षमा सोही मुताबिक आज मिति २०८३ साल असार महिनाको ९ गते यस एकडारा गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८३/०८४ को बार्षिक विनियोजनको मार्ग प्रसस्त पार्नको लागी नीति तथा कार्यक्रम एवं आर्थिक बर्ष २०८३/८४ का प्राथमिकताहरु यस सोह्रौं गरिमामय सभा समक्ष पेश गरेको छु ।

आर्थिक बर्ष २०८३/०८४ एकडारा गाउँपालिकाको हकमा निर्वाचित जन प्रतिनिधी ज्युहरुको दोश्रो कार्यकालको अन्तिम बर्ष भएकाले गाउँपालिकाले अंगिकार गरेका नीति, कार्यक्रम तथा निर्णयहरुमा नया थप नगरी आगामी आर्थिक बर्ष २०८३/०८४ गत विगत बर्षका कार्यन्वयन हुन बाँकी रहेका

The bottom of the page features several handwritten signatures and stamps. On the left, there is a signature that appears to be 'Chandra' and another signature that is partially obscured. In the center, there is a large, stylized signature. To the right of this, there is a signature that looks like 'JH'. Further right, there is a signature that appears to be '15706'. On the far right, there is a signature that looks like 'Rajendra'.

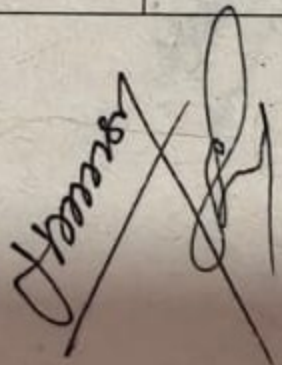
निती, निर्णय, कार्यक्रमहरूलाई कार्यन्वयनको दृष्टी बाट पुर्णता प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइएको सवैमा निवेदन गर्दछु ।

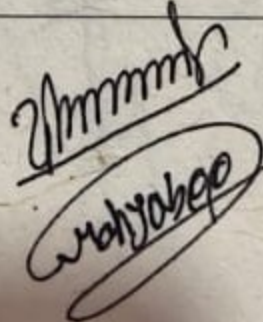
आदरणीय सभाका सदस्य ज्यूहरू

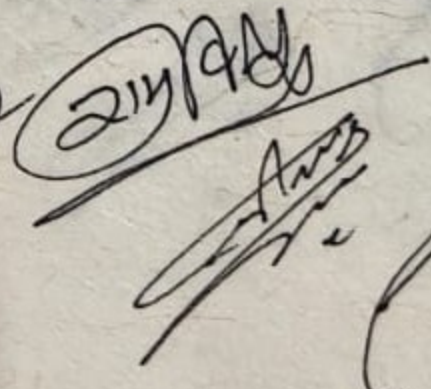
नेपालको संविधान २०७२ ले ३ तहको सरकारको परिकल्पना गरेको छ । संविधानको भाग १७ तथा स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिच्छेद २ बमोजिम यस गाउँपालिकाको गठन गरिएको छ । नेपालको संविधान २०७२ को व्यवस्था अनुसार अनुसुची ८ मा स्थानिय तहको एकल अधिकार सुची तथा अनुसुची ९ मा स्थानिय तह, प्रदेश र संघको अधिकारको साझा सुची उल्लेख गरिएको छ ।

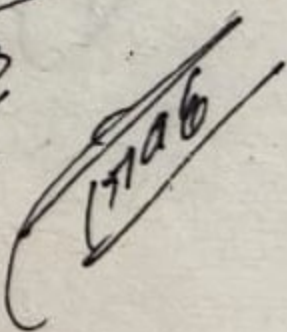
अनुसुची ८ स्थानिय तहको एकल अधिकार सुची

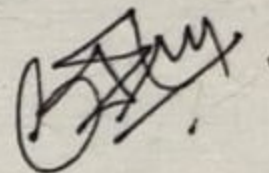
क्र.सं.	विषयहरू
१	नगर प्रहरी
२	सहकारी संस्था
३	एफ.एम. सञ्चालन
४	स्थानीय कर - सम्पती कर, घर बहाल कर, घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, सेवा शुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर, वुयवसाय कर, भुमी कर-मालपोत, दण्ड जरिवाना, मनोरञ्जना कर, मालपोत संकलन
५	स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन
६	स्थानीय तथ्याङ्क र अभिलेख संकलन
७	स्थानीय स्तरका बिकास आयोजना तथा परियोजना
८	आधारभुत र माध्यामिक शिक्षा
९	आधाभुत स्वास्थ्य र सरसफाई
१०	स्थानीय बजार व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण र जैविक विबिधता
११	स्थानीय सडक, ग्रामिण सडक, कृषी सडक, सिंचाई
१२	गाँउ सभा, नगर सभा, जिल्ला सभा, स्थानीय अदालत, मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन

१३	स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन
१४	घर जग्गा धनी पुर्जा बितरण
१५	कृषी तथा पशुपालन, कृषी उत्पादन व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य सहकारी

गाउँपालिकाको काम र कर्तव्य तथा अधिकारहरु संविधान तथा ऐनमा भएको व्यवस्था मुताविक अगाडी बढाइएको छ। यस गाउँपालिकाको भौगोलिक दीर्घकालीन सोच लक्ष्य उद्देश्य एवम् कार्यहरु तल उल्लेख गरिएको छ।

दीर्घकालीन सोच लक्ष्य उद्देश्य

दीर्घकालीन सोच (Vision);

जल, जमिन र पर्यावरणको संरक्षण गरी कृषि, पर्यटन र शिक्षा तथा सामाजिक विकास एवं मानव विकास तथा भौतिक पूर्वाधार विकासमामा लगानी उच्च जीवनस्तर सहितको समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्नु यसको दीर्घकालीन सोच हुनेछ।

उद्देश्यहरु (Goals)

गाउँपालिकाका उद्देश्यहरु (Goals)

संविधान तथा ऐन एवं नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम गाउँपालिकाको काम तथा कर्तव्यलाई देहाय अनुसार उद्देश्यहरुको रूपमा उल्लेख गर्न सकिन्छ।

- नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ का एकल अधिकारको सुची तथा अनुसूची ९ बमोजिमको संयुक्त अधिकारको सुची बमोजिमका कार्यहरुसम्पादन गर्ने।
- विकेन्द्रीकरणको माध्यम द्वारा सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनतालाई शासन प्रक्रियामा अधिकाधिक मात्रामा सम्मिलित हुने अवसर जुटाई लोकतन्त्रका लाभहरुको उपभोग गर्न सक्ने व्यवस्था गर्ने।
- आफ्नो क्षेत्रको विकासको लागि साधनको परिचालन, विनियोजन र विकासको प्रतिफलको सन्तुलित तथा समान वितरणमा सामाजिक समानता ल्याउने कार्यमा जनजाति, आदिवासी, दलित र सामाजिक तथा आर्थिक दृष्टिकोणले पिछडिएका वर्ग समेतका समग्र जनताको सहभागितामा अभिवृद्धि गर्दै विकास प्रक्रियालाई संस्थागत गर्ने।
- योजनाहरुको तर्जुमा र सञ्चालन गर्न आवश्यक जिम्मेवारी र अधिकार स्थानीय स्तरमा नै प्रदान गरि जवाफदेही बहन गर्न सक्ने स्थानीय निकायहरुको संस्थागत विकास गर्ने।
- स्थानीय नेतृत्वको विकास गरि जनताको दैनिक आवश्यकता तथा जनजीवनलाई असर पार्ने विषयहरुमा निर्णय गर्न सक्ने गरी विश्वव्यापीकरणले ल्याएका अवसरहरुलाई स्थानीयकरण गर्न सक्षम बनाउने।

(Handwritten signatures and dates)

17/10/18

- नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय तहको अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था कार्यन्वयन गर्न तथा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह बिचको सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।
- जनसहभागीता, उत्तरदाइत्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रवाहा गर्ने ।
- लोकतन्त्रका लाभहरुको समानुपातिक समावेशी र न्यायोचित बितरण गरी कानुनी राज्य र दिगो विकासका अबधारणा अनुरूप समाजवाद उन्मुख संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्रात्मक साशन प्रणालिलाई स्थानिय तह देखी नै सुधृडीकरण गर्न आवश्यक कार्य गर्ने
- स्थानिय नेत्रृत्वको विकास गर्दै स्थानिय तहमा स्थानिय साशन पद्धतिलाई सुधृडिकरण गर्दै बिधाएकी, कार्यकारिणी तथा न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत तुल्याउने कार्य गर्ने ।

१. “हामी सबैको सहभागितामुलक तथा साझेदारीयुक्त सार्थक प्रयास, एकडाराको गाँउपालिकाको सामाजिक, आर्थिक, राजनितिक, भौतिक तथा मानवसुचकांकको समग्र विकास” भन्ने मुख्य सोचका साथ सम्पन्न हुन गइरहेको एकडारा गाउँपालिकाको १६ औँ गाउँसभाको अवसरमा देश र जनताको लागि मुलुकमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि विभिन्न समयमा भएका आन्दोलन, लोकतन्त्रको स्थापना तथा आमूल परिवर्तनका निम्ति नेपाली जनताले पटक पटक गर्दैआएका क्रान्ति, जनयुद्ध, जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन लगायत सबै प्रकारका आन्दोलनका त्याग र बलिदानको गौरवपूर्ण इतिहासलाई स्मरण गर्दै देश र जनताका निम्ति जीवन उत्सर्ग गर्ने अमर शहिदहरु प्रति उच्च श्रद्धाका साथ भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । त्यस्तै गरी विभिन्न आन्दोलनका दौरानमा वेपत्ता तथा घाइते हुनुभएका वीर योद्धाहरु र उहाँहरुका पीडित परिवारहरु प्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु । मुलुकको आर्थिक सम्वृद्धि र स्थानीयस्तरमा लोकतन्त्रको अभ्यास गर्ने अवसर हामीले उपयोग गर्दै आई रहेको यस सन्दर्भमा हामीलाई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरु र राजनीतिक दलहरु, सुरक्षकर्मी, कर्मचारीहरु, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष गाउँपालिकालाई सहयोग पुऱ्याउनुहुने सबैमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु

२. एकडारा गाँउपालिकाको स्थापना २०७३।१२।०१ मा स्थापना भए पछि मेरो नेतृत्वको दोस्रो स्थानीय सरकारको नीति तथा कार्यक्रमको रुपमा यस गाउँसभामा आ. व. २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रमको प्रस्तुत गर्न पाउदा म गौरवान्वित भएको छु । हाम्रो अहिलेको स्थानीय

(Handwritten signatures and marks)

सरकारले सबै वडामा कृषि विद्युतीकरण, , शैक्षिक गुणस्तरमा व्यापक सुधार स्वास्थ्यको गुणस्तर सुधार र भौतिक संरचना निर्माण, आवास निर्माण, , वडा कार्यालय भवन निर्माण, जस्ता कार्यक्रमहरू निरन्तर रहेका छन् तथा स्थानीय सेवा प्रवाहालाई चुस्त,दुरुस्त पारी सुशासनमा जोड लगायतका विषयलाई प्राथमिकतामा राखी हामी अगाडी बढी रहेका छौं । आगामी आर्थिक वर्ष २०८३।०८४ मा गाउँपालिका अध्यक्ष शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत शिक्षक नियुक्ती तथा एकडाराको प्रशासकीय भवन निर्माण कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिने छ । “हामी सबैको सहभागितामुलक तथा साझेदारीयुक्त सार्थक प्रयास, एकडाराको गाँउपालिकाको सामाजिक,आर्थिक,राजनितिक,भौतिक तथा मानवसुचकांकको समग्र विकास” भन्ने गाँउपालिकाको मुल नारा तय गरिने छ ।

३. यही अवसरमा हामीले जनता समक्ष गरेको वाचाहरू, नेपालका संविधानले निर्दिष्ट गरेका नागरिकहरूका मौलिक हकको संरक्षण, स्थानीय सरकार संचालन ऐनले तोकेका स्थानीय तहका अधिकारहरूर आम नागरिकहरूले गरेका अपेक्षाहरू सके सम्म पुरा गर्ने गरी स्थानीय सरकारले अवलम्बन गर्ने नीति र कार्यक्रम लाई नागरिकको चाहना पुरा गर्ने गरी निर्माण गरिएको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रमको वारेमा संक्षिप्त जानकारी गराउन चाहन्छु । नेपालको संविधान, २०७२, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम एकडारा गाउँपालिकाको आ.ब.२०८३।०८४को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

१. आर्थिक विकास :

कृषि तथा पशुपंक्षी

४. आधुनिक कृषि प्रणाली मार्फत व्यवसायीकरण गर्न अर्गानिक खेती प्रणालीमा जोड दिने गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ साथै कृषि तथा पशुजन्य उपजको संकलन र बिक्रीका लागि कृषि बजार केन्द्रहरू र चिस्यान केन्द्र निर्माण गरिनेछ । पशु भ्याक्सिनेशन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
५. गाउँपालिकालाई नगदे वाली पकेट क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न पहल गरिने छ । कृषी उत्पादनको बजारी करणको लागी उत्पादनलाई कृषि सहकारीसंग समन्वय गरि बजार सम्म पुऱ्याउने व्यवस्था गरिनेछ । हाट बजारहरू सुधृडीकरणमा जोड दिइने छ ।
६. “किसानको उन्नति, एकडारावासीको प्रगती” भन्ने मूल नाराका साथ कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरणका माध्यमबाट कृषि उपजहरूको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, आत्मनिर्भरता सुनिश्चित गर्न “कृषक परिचयपत्र (कृषक कार्ड)” लागू गरिनेछ । कृषकको लगानी कम गर्न कृषि विद्युतीकरण, सिचाई र अनुदानलाई प्राथमिकता दिई स्थानिय

उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धिमा जोड दिइने छ । कृषी तथा व्यवसाईक पशुपालनलाई प्रोस्थाहन प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिने छ । विपन्न परिवारका मानिसहरुले व्यवसाईक पशुपालन गर्न चाहेको अवस्थामा अनुदानमा गोठ सुधार तथा निशुल्क प्राविधिक सेवा प्रदान गरिने छ । गाउँ गाउँमा करेसावारी तथा घर घरमा रोजगारीको नारालाई सर्थकता प्रदान गर्ने कार्य थालनी गरिने छ । साथै भू-उपयोग नीतिलाई कार्यान्वयन गरिदै लगिने छ र सुकुम्वासी तथा अव्यवस्थित जग्गाको लगत लिई कृषि योग्य भुमिलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

७. किसानलाई आत्मनिर्भर बनाउने गरी कृषि क्षेत्रमा लगानीमैत्री वातावरण सृजना गर्ने तर्फ विशेष जोड दिइनेछ र रासायनिक मलको अभावको विकल्पमा जैविक कम्पोष्ट मलको प्रयोगमा जोड दिइनेछ र कृषि बिउ वितरणको लागि कृषि सहकारीसंग समन्वय गरि कृषि बिउविजन खरिद र वितरणलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

८. कृषि र पशुपालन क्षेत्रमा विभिन्न प्राकृतिक विपदबाट हुनेसक्ने क्षतिको न्युनिकरण, उद्धार तथा राहतका कार्यक्रम संचालन र कृषि तथा पशुपन्छी विमा कार्यक्रममा कृषकको पहुंच बृद्धि गर्न संरक्षित कृषिको नीति अवलम्बन गरिनेछ र स्थानीयस्तरमा उत्पादन हुने तरकारी बिक्रीको लागि तरकारी मण्डी निर्माणका लागि स्थान पहिचान गरिनेछ ।

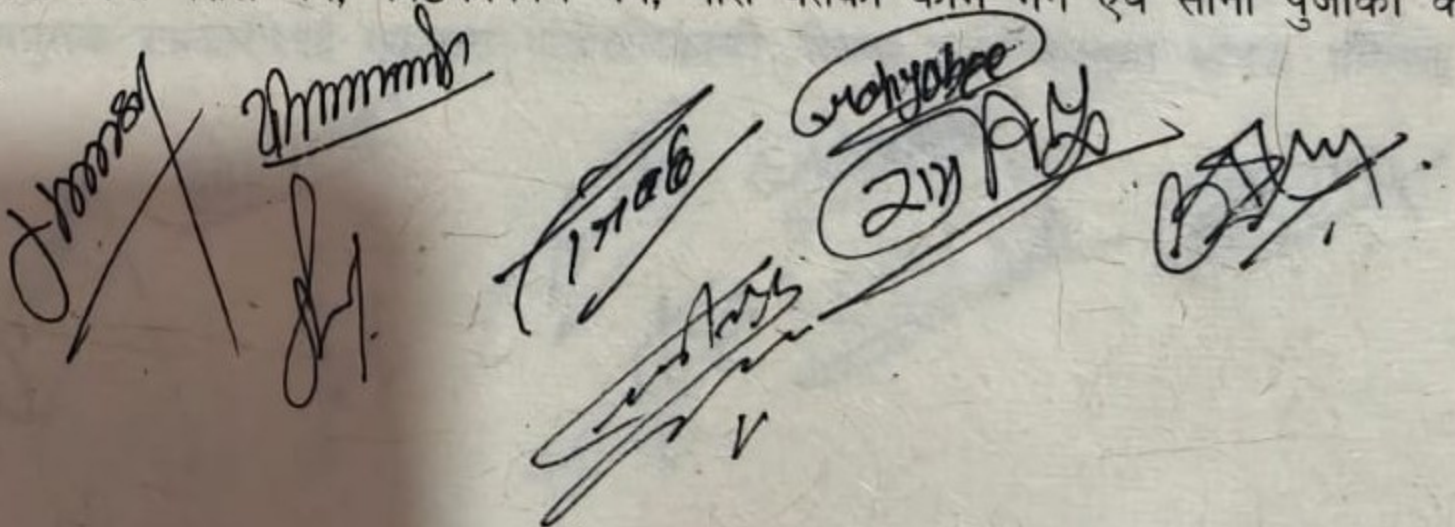
९. युवाहरुलाई विदेश पलायन हुनबाट रोक्न युवा लक्षित गाई भैंसी पालन, बाखा पालन, कुखुरा पालन, मत्स्य पालन सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था, विभिन्न अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।

१०. कृषकहरुको उत्पादनलाई असर पुऱ्याउने विभिन्न प्रकारका रोग, महामारी, परिजीवि व्यवस्थापन गर्न जनचेतना मुलक कार्यक्रम, शिविर, भेक्सीनेशन तथा उपचारका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।

११. कृत्रिम गर्भाधान, वर्णशंकर पशु उत्पादनमा जोड दिई पशु शिविरहरु संचालन गरिनेछ र छाडा जनावर नियन्त्रण गर्न पशु बन्ध्याकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने र बाहिरबाट छोडिने पशुचौपायालाई नियन्त्रण गर्न स्थानीय प्रशासनसंग समन्वय गरिनेछ ।

उद्योग तथा वाणिज्य

१२. युवाशक्तिमा रहेको व्यवसायिक प्रतिभाको पहिचान गरी उनीहरुको रुची र क्षमता अनुसार उद्यमी बनाई स्वरोजगार गराउनका लागि उद्यमशिलता तथा सीपमूलक तालिम दिई युवा उद्यमशिल कोषस्थापना र परिचालन गर्नेर फलामको काम गर्ने, कपाल काट्ने, माटोको काम गर्ने, सानो चिया पसल गर्ने, काठकोकाम गर्ने, बास बेतको काम गर्ने एवं सानो पुँजीको काम

The bottom of the page features several handwritten signatures and stamps. On the left, there is a large, stylized signature that appears to be 'Thans'. To its right is another signature, possibly 'Mmmmm'. In the center, there is a signature that looks like 'Tina' and another one below it. On the right side, there is a circular stamp with the text '21/11/18' and a signature over it. Further right, there is another signature and a stamp that says '21/11/18'.

गर्ने नागरिकहरु लगायत स्थानीय कुटिर उद्योग र लघुउद्यमलाई अनुदानको व्यवस्था गरी व्यवसायी बनाउन जोड दिइनेछ । लघुउद्यम विकासको लागी तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।

१३. एक करोड भन्दा बढी लगानीको उद्योग स्थापना गर्ने उद्योगीहरुको लागी ५ वर्ष बराबरको एकडारामा लाग्ने सम्पूर्ण कर छुट दिइनेछ । बजारलाई व्यवस्थित र स्वच्छ प्रतिस्पर्धी बनाउन तथा उपभोक्ताहरुलाई ठगीनबाट जोगाउनको लागी व्यापारीहरुको सहभागितामा व्यापार आचार संहितालागू गरिनेछ ।

१४. यस एकडारा गाउँपालिकामा संघिय तथा प्रदेश सरकारको सहयोग र समन्वयमा उपयुक्त स्थानमा उद्योगग्राम स्थापनाका लागी पहल गरिने छ र उपयुक्त स्थानमा उद्यमी घर (बिक्री कक्ष) स्थापना गर्नको लागी पहल गरिनेछ ।

१५. एकडारा गाउँपालिकामा लघु उद्यमको विकास गर्ने, लघु उद्यम व्यवसाय निःशुल्क दर्ता, लघु उद्यमीको मेला तथा प्रदर्शनी, उत्पादित वस्तुको बाजारीकरण र परम्परागत लघु पेशा र संस्कृतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१६. गाउँपालिका भित्र उद्यम विकासको सम्भाव्यता अध्ययन गरी गाउँपालिका भित्र सम्भावित नयाँ उद्योगहरु स्थापना गर्न लगानी मैत्री वातावरण बनाइनेछ । लघुउद्यम कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै गरिब विपन्न परिवार र व्यक्तिहरु पहिचान गरी सिपमुलक कार्यक्रम संचालन मार्फत व्यवसाय गर्न उपयुक्त लगानी वृद्धि गरिनेछ । लघुउद्यम कार्यक्रम मार्फत लघु उद्यमी तयार गरिने छ । लघुउद्यम कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी तुल्याइने छ ।

पर्यटन

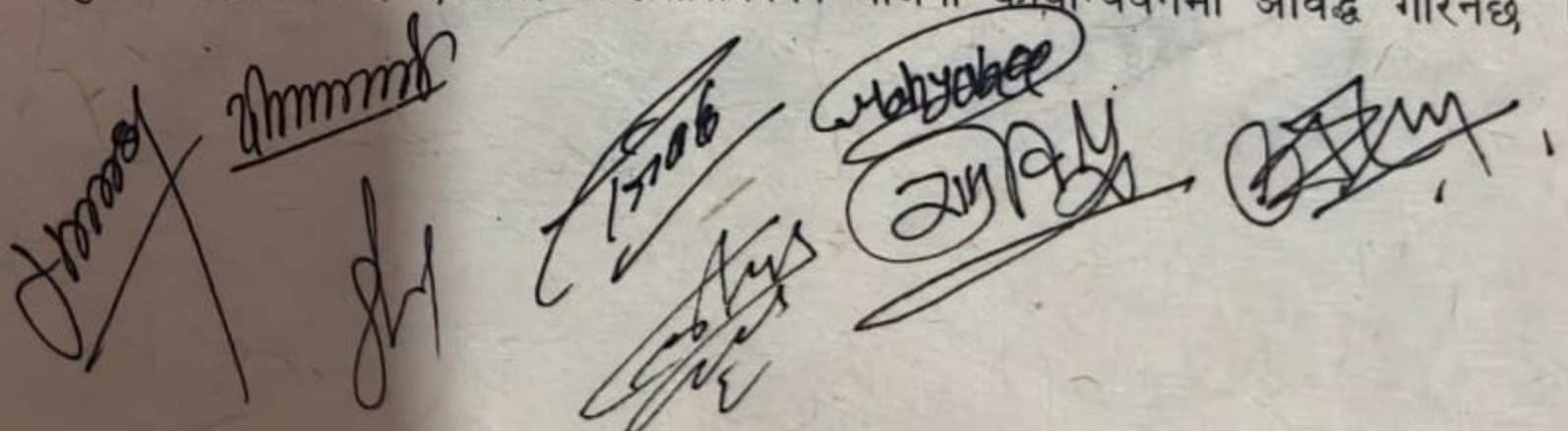
१७. प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँगको समन्वयमा पर्यटकीय स्थलहरुको विकास गरिनेछ र एकडारा गाउँपालिकाको पर्यटन गुरु योजना निर्माणमा जोड दिइने छ ।

१८. विभिन्न जातजातिको संस्कृतिक परम्परा झल्काउने कार्यक्रम संचालन गरी आन्तरीक तथा बाह्य पर्यटकलाई आकर्षित गर्ने र पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रुपमा लैजान सबै व्यवहारलाई सुधार गरिनेछ । विभिन्न समुदाएको मौलिक संस्कृतीलाई प्रबर्द्धन गर्न वर्षको एक दिन बिषेस कार्यक्रम आयोजना गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु

सहकारी

१९. सहकारीलाई एकडाराको आर्थिक विकासको मेरुदण्डको रुपमा विकास गरिनेछ । साना र उत्पादनमुलक सहकारीलाई एकडारा गाउँपालिकाको योजना कार्यान्वयनमा आवद्ध गरिनेछ ।

सहकारी शिक्षालाई प्राथमिकताका साथ जोड दिदै सहकारी मर्जिड गर्न उपयुक्त कानून कार्यविधी बनाई लागू गरिनेछ र कृषि क्षेत्रलाई विकास गर्न सहकारीको भूमिकालाई परिभाषित गरिनेछ ।
२०. एकडारा गाउँपालिका भित्र मापदण्ड पुरा नगरेका तथा नवीकरण नभएका र सहकारीको कानून भन्दा बाहिर रहि अन्य अनियमित काम गरेका सहकारीहरूलाई नियमन गरि कानूनको दायरामा ल्याइनेछ ।

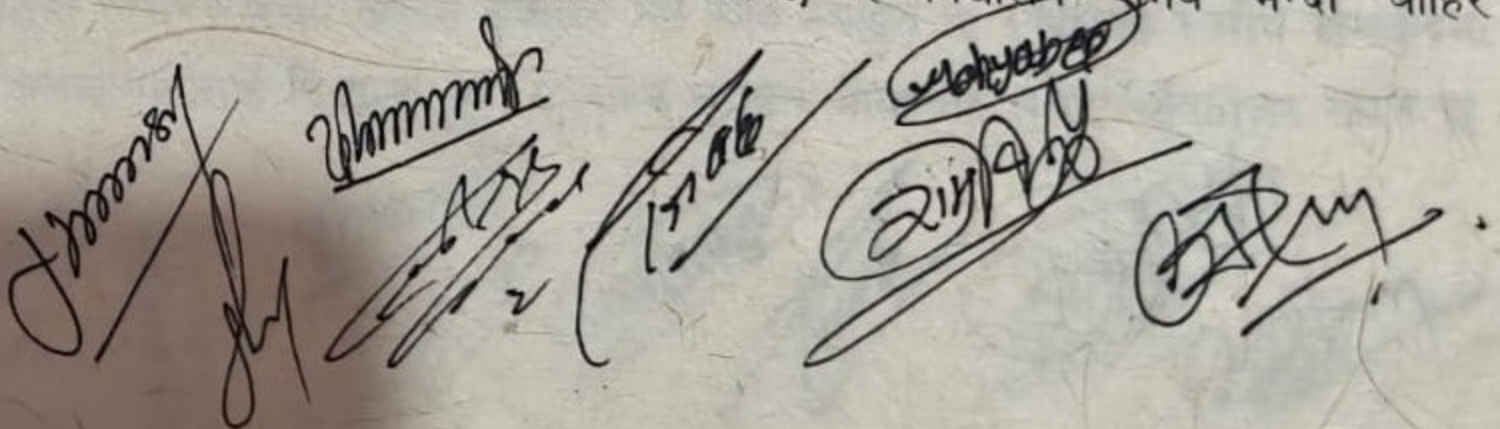
वित्तिय क्षेत्रहरू (राजस्व परिचालन)

२१. राजस्व परामर्श समितिले दिइएको सुझावलाई आधार मानि कर दस्तुर, शुल्क आदि बैज्ञानिक तवरले निर्धारण गरी गाउँपालिकाको आयश्रोतलाई दिगो बनाइनेछ ।
२२. राजस्वको दायरा वृद्धि गर्ने, राजस्व संकलन प्रक्रियालाई सरलीकरण गर्ने, करदाता शिक्षा प्रदान गर्ने, कर तिर्नअभिप्रेरित गर्ने, प्रत्येक वडामा राजस्व संकलन र राजस्वको क्षेत्र पहिचान गर्ने गरी अभियान संचालन गरिनेछ । करका दायरमा सुचिकृत हुने करदाताहरूको अभिलेखलाई कम्प्यूटराईज गरी अद्यावधिक गरिनेछ । गाउँपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवा सुविधालाई कर संग आवद्ध गरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्ने रणनीति अवलम्बन गरिनेछ । उत्कृष्ट कर दाता पहिचान गरी हिउदे सभाको समयमा सम्मान गरिने छ ।
२३. यस गाउँपालिकाका नदी तथा खोलाको घाटमा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण (IEE) गरी नदी तथा खोलाबाट निर्माण सामाग्री उत्खनन् तथा संकलनको लागि आयठेक्का गरिनेछ ।
२४. आर्थिक सहायता, विपद ब्यवस्थापन, औषधोपचार, विपन्न प्रमाणित, विद्यार्थी छात्रवृति र योजना सम्बन्धी सम्पूर्ण सिफारिस निःशुल्क गरी वडा तथा गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने अन्य जुनसुकै सेवामा करलाई अनिवार्य गरिनेछ र सेवा लिदा दिदाकर तिरेको नगदी रसिद अनिवार्य रुपमा संलग्न गराइने परिपाटी विकास गरिनेछ ।
२५. गाउँपालिका तथा वडा कार्यलयबाट प्रदान गरिने सिफारिश तथा कार्यलयको दर्ता चलानी तथा योजना आयोजनाहरूको व्यवस्थापन तथा सञ्चालनलाई सुचना प्रविधी मैत्री बनाईने छ ।

सामाजिक विकास

शिक्षा

२६. विद्यालयहरूमा शैक्षिक जनशक्ति कम भएको हुँदा गाउँपालिका भित्रका शैक्षिक बेरोजगारहरू मार्फत अध्यापन गराउन र गाउँपालिकाका विभिन्न क्रियाकलापमा रोजगारी दिने गरि अध्यक्ष शैक्षिक बेरोजगार सम्बोधनकार्यक्रम संचालन गरिनेछ र विद्यालय समय भन्दा बाहिर

बालबालिकालाई अध्ययन गराउन र सिकाई क्रियाकलाप संचालन गर्न यस कार्यक्रम मार्फत टोलहरुमा शिक्षा सहकर्मीको रुपमा समेत खटाउने व्यवस्था गरिनेछ ।

२७. माध्यमिक विद्यालयहरुमा प्राविधिक धारको शिक्षा संचालनमा जोड दिईनेछ र एकडारामा प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना गरिनेछ ।

२८. स्थानीय शिक्षा ऐन, नियममा सङ्घ र प्रदेश कानून संग बाझिएका शिक्षा सम्बन्धि व्यवस्थालाई समयानुकूल संसोधन गर्दै हालको शैक्षिक व्यवस्थालाई परिवर्तन गरिनेछ र चालु आर्थिक वर्ष भित्र स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी लागु गरिने छ । पाठ्यक्रम छपाईका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ । विद्यार्थी शिक्षक र कक्षा अनुपातका आधारमा शिक्षक दरवन्दी मिलान तथा कक्षा र विद्यालय मर्ज गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ ।

२९. सामुदायिक विद्यालयको समस्या समाधानका लागि विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक, अभिभावक पदाधिकारी समेतको अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिने छ । सामुदायिक विद्यालय शिक्षा प्रति छात्रछात्राको आकर्षण बढ्दै गएको कारण संचालनमा रहेका मा.वि स्तरका विद्यालयहरुमा थप ११ र १२ कक्षा संचालनमा ल्याईने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु

३०. एकडाराको पञ्चवर्षीयशिक्षा योजना तर्जुमा गरिने छ तथा "हाम्रो ईच्छा, एकडारामा प्रविधियुक्त बहुआयामीक शिक्षा" भन्ने शैक्षिक नारा तय गरी विद्यालय स्तरीय शिक्षामा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गर्दै पठन पाठनलाई गुणस्तरीय एवं समयानुकूल बनाउन प्रत्येक विद्यालयका शिक्षकलाई ICT तालिम दिइनेछ

३१. गाउँपालिका भित्रका प्राविधियुक्त उच्च शिक्षा हासिल गर्न चाहने विद्यार्थीहरुर जेहेन्दार, गरिव, दलित र छात्राहरुलाई छात्रवृत्ति एवं प्रोत्साहन उपलब्ध गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

३२. प्राथमिक स्तरका विद्यालयलाई थप सिकाई उपलब्धीका लागि अझ थप प्रभावकारी क्रियाकलाप संचालन गरि प्राथमिक शिक्षालाई थप मजबुत गरिनेछ साथै आधारभूत विद्यालयस्तरको गुणस्तरीय शिक्षाको लागि गा.पा. स्तरीय संचालन हुने परीक्षालाई थप मर्यादित बनाउँदै लैजाने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

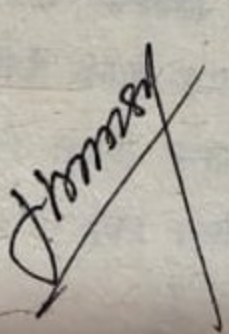
३३. शिक्षावाट कुनै पनि बालबालिका बञ्चित नहुनको लागि भर्ना अभियान चलाइनेछ र अपाङ्ग विद्यार्थीहरुलाई निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्न शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।

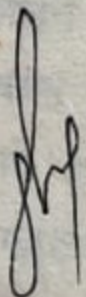
३४. उच्च महामारीको जोखिम बाट बचाउन बालबालिकाहरुको स्वास्थ्यलाई ध्यान दिदै प्रत्येक विद्यालयहरुमा स्वास्थ्य शिक्षा तालिम संचालन गर्ने नीति ल्याइने छ रपालिका स्तरीय खेलकुदमा भागलिने बालबालिकालाई निःशुल्क ड्रेस उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ

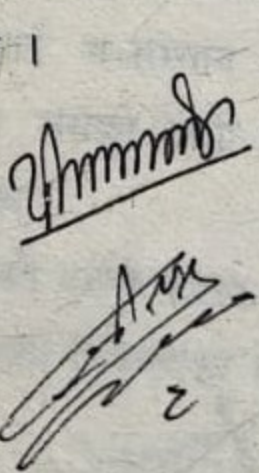
३५. हरित र शीतल विद्यालय बनाउन विद्यालयहरूमा वृक्षारोपण र विद्युतीकरण कार्यक्रम लाई प्रोस्थाहित गरिने छ ।
३६. सामुदायिक विद्यालयको सम्पति खोजी गरि विद्यालयको आन्तरिक आम्दानी वृद्धि गर्न एक विज्ञ टोली गठन गरि टोलीले दिएको सुझावलाई कार्यान्वयन गरिनेछ र विद्यालयको आम्दानीको श्रोतको अभिलेख गाउँपालिकामा बुझाउनु पर्ने नीतिलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
३७. आगामी आर्थिक वर्ष देखी प्रत्येक आर्थिक वर्षमा एस.इ.ई दिएर बसेका कम्तीमा ५० जना विपन्न परिवारका विद्यार्थीहरूलाई बेसिक कम्प्युटर तालिम प्रदानगरी अवको दुई वर्षमा १०० जना एस.इ.ई दिएर बस्ने विद्यार्थीहरूलाई कम्प्युटर तालिम प्रदान गरी दक्ष बनाइने छ । प्रविधिक विद्यालय स्थापनामा जोड दिईने छ ।

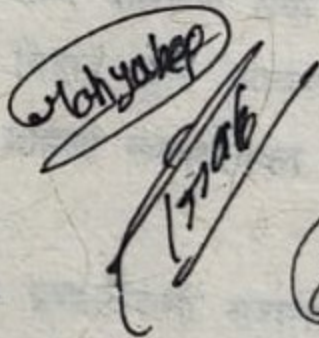
स्वास्थ्य

३८. आकस्मिक प्रसूति सेवालालाई व्यवस्थित तथा थप जिम्मेवारी बनाउन बर्थिङ सेन्टरहरूमा थप उपचार आवश्यक परेमा वा प्रेषण गर्नु परेमा गरिब तथा विपन्नको लागि लाग्ने एम्बुलेन्स खर्च व्यहोर्न र पालिका भित्र सुत्केरी हुने महिलाहरूलाई स्वास्थ्य संस्था सम्म ल्याउन निःशुल्क एम्बुलेन्स संचालन गरिनेछ र यसलाई दिगो बनाउन सम्बन्धित सस्थामा सहयोग कोषको स्थापना गरिनेछ ।
३९. गाउँपालिकामा क्रमशः सबै वार्डलाई Zero home delivery घोषणा गरिने छ जसको लागि आवश्यक कार्यक्रम ल्याइने छ । सिकलसेल एनिमिया तथा थालासेमिया रोग सम्बन्धी उपचारका साथै सामाजिक व्यवस्थापकीय कार्यक्रम चलाइनेछ ।
४०. सबै गाउँपालिकावासीलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सहज पहुँचको व्यवस्था मिलाईनेछ र अस्पताल निर्माण कार्यलाई तीव्रता प्रदान गरिनेछ । भवन नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरूको भवन निर्माण प्रक्रियालाई निरन्तरता दिइनेछ । खोप तथा गाउँघर क्लिनिकहरूलाई भौतिक संरचना निर्माण गरी व्यवस्थित गरिने छ । सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई अपाङ्ग, किशोर, किशोरी मैत्री बनाईनेछ ।
४१. गर्भवति महिलाले ८ पटक गर्भ जाँच गरेवापत स्वास्थ्य संस्थाबाट क्यालिसियम तथा थप प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ । स्वास्थ्य उपचार गर्न नसक्ने विरामी, अति विपन्न नागरिक, हिंसा पिडित महिला, कुपोषित बालबालिका लगायत नागरिकलाई राहत स्वरूप प्रदान गर्न आर्थिक सहायता कोष स्थापना गरिनेछ ।

४२. आधारभूत अस्पतालको स्वीकृति लिई अस्पतालको दरबन्दी अनुसार जनशक्ति पूर्ति गर्न प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसंग समन्वय गरि २४ सै घण्टा सेवा दिने व्यवस्था मिलाइनेछ साथै स्वास्थ्य विमालाई समेत क्रमशः कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४३. आयुर्वेद औषधालय बाट प्रदान गरिने सेवालार्ई प्रभावकारी तुल्याइने छ ।
४४. जेष्ठ नागरिक तथा अपांग असहाय नागरिकहरूलाई निशुल्क रुपमा आयुर्वेद उपचारर आयुर्वेद गाउँघर क्लिनिकलाई निरन्तरता दिइनेछ र एकडाराका वडामा रहेका प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा कम्तिमा महिनाको दुई पटक आयुर्वेद क्लिनिक संचालन गरिनेछ ।
४५. एच.आइ.भि. पीडितहरूलाई सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ र रोग वल्लि आएका क्षयरोगका विरामीलाई पोषण भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ र ८० वर्ष उमेर पुगेका वृद्धहरूको लागि घरदैलोमा स्वास्थ्य उपचार सेवा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४६. महामारीको पूर्व तयारी तथा व्यवस्थापनको लागि RRT लाई तयारी अवस्थामा राख्नुको साथै उक्त कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन औषधि तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्रीहरू तयारी हालतमा राखिने छ र सरुवा तथा मौसमी रोगलाई नियन्त्रण गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
४७. एकडारा गाउँपालिकाका सम्पूर्ण नागरिकहरूको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण अभियान संचालन गरिनेछ, जस अन्तर्गत वृद्धवृद्धा र अपाङ्ग भएका नागरिकहरूलाई घरदैलो मै गई नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गरिने कार्यक्रलाई निरन्तरता प्रदान गरिने छ । आगामी आर्थिक बर्ष २०८३।०८४ बाट अध्यक्ष तथा उपाधक्ष संग घुम्ती स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । स्लेको लागी आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिने छ ।
४८. उपाधक्ष संग आमा तथा किशोरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ र सो अन्तर्गत सुनौलो हजार दिनका विपन्न परिवारका आमाहरूलाई पोषण भत्ता वापत एक पटक गाउँपालिका बाट रु ५००० एक मुष्ट आर्थिक सहयोग प्रदान गरिने छ ।

सभाकासदस्य ज्यूहरू

४९. एकडारा गा.पा. भित्र ६० वर्ष पूरा भएका तथा अन्य कारणले सेवा प्रदान गर्न कठिन भएका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई स-सम्मान विदाई हुने व्यवस्थाको निन्तरताको लागी आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ । जसको लागी महिला स्वयंसेविका कल्याणकोष स्थापना गरी कार्यविधी बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५०. स्वास्थ्य सूचना प्रणालीको चुस्तताको लागी DHIS प्रणालीलाई सशक्त बनाईने छ र स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको प्रभाव विश्लेषणका लागी खोज अनुसन्धान कार्य गरिने छ ।

(Handwritten signatures and marks)

खानेपानी तथा सरसफाई

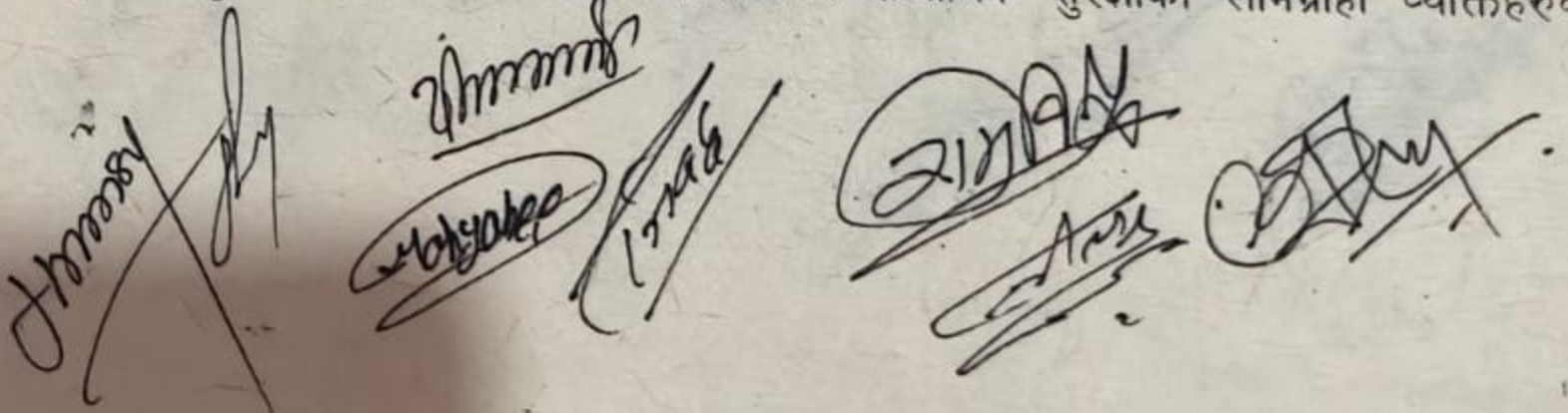
५१. गाउँपालिका खुल्ला दिशा मुक्त घोषणा भै सकेको परिपेक्षमा यसको प्रभावकारिता अध्ययन गरिने छ तथा सौचालय नभएका विपन्न तथा गरिब घर परिवारलाई सौचालय निर्माणको लागी प्रती घर परिवार रु २५०० अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।
५२. लामखुटेको प्रकोपबाट रोगको महामारी फैलनसक्ने अवस्थालाई रोक्न नियन्त्रणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ र पालिका स्तरिय स्थानीय खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता समिती गठन गरिनेछ ।
५३. सबैका लागि स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउन स्यालो तथा डिप-ट्युबेल एवं ओभरहेड ट्याङ्क निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने र अधुरो ट्याङ्की निर्माण र पाइपलाइन विस्तार गर्ने कार्यलाई सम्पन्न गर्न प्रदेश सरकारले विनियोजन गर्ने रकममा उपभोक्ताको श्रमदान बापतको रकम गाउँपालिकाले व्यहोर्ने गरी सबै गाउँपालिकावासीलाई स्वच्छ खानेपानीको प्रत्याभुति गरिनेछ, पाइपलाइन पुर्ने खाडल बनाउनको लागि बकेट जडित ट्याक्टर खरिद गरिनेछ र सबै स्वास्थ्य संस्था र वडा कार्यलयहरुमा खानेपानी प्रशोधन प्रणाली जडान गरिनेछ ।
५४. सबै वडाका उदीयमान बजारहरुमा सरसफाईका लागि डस्टबिन वितरण र सुलभ शौचालय निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रको उपयुक्त स्थानमा डम्पिङ साईट निर्माणको कार्य थालनी गर्ने तथा गाउँपालिका क्षेत्रमा सरसफाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । सरसफाई कार्यक्रमको लागी बन्वस्यक ट्र्याक्टर जस्ता उपकरण खरिद गरिने छ ।
५५. गाउँपालिका भित्रका खाने पानीको श्रोतहरुको पानीको स्वच्छता परिक्षण तथा आर्शेनिक परिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
५६. फोहोरलाई मोहरमा रुपान्तरण गर्ने निती अबलम्बन गरिने छ । फोहोर मैला व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी तुल्याइने छ । फोहोर मैला संकलन कार्यलाई प्रभावकारी तुल्याइने छ ।

रोजगार सेवा

५७. प्रधानमन्त्री रोजगार सेवालाई प्रभावकारी बनाउन संघीय सरकारको कानून बमोजिम यस पालिकाका विभिन्न योजना र स्थानमा रोजगारी दिने र यसै पालिकाबाट बैदेशिक रोजगारमा जाने व्यक्तिलाई श्रम स्वीकृति दिने व्यवस्थालाई सरलीकरण गरिनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा तथा पंजीकरण

५८. लाभग्राही व्यक्तिहरुले प्राप्त गर्ने सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई पूर्ण रुपमा बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत भुक्तानी हुदै आएकोमा यसलाई निरन्तरता दिदै सामाजिक सुरक्षाका लाभग्राही व्यक्तिहरुको

५८. पहिचान र प्रविष्टिमा सहजीकरण गरि एकरूपता गरिनेछ । व्यक्तिगत घटना दर्तालाई विद्युतीय प्रणालीबाट सेवा दिदै आएकोमा समयमै घटना दर्ता गर्नको लागि प्रोत्साहित गरिनेछ ।

५९. कपडा बैंकको स्थापना गरी सो को व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।

६०. अती बिपन्न घरपरिवारका गाउँवासीहरुलाई राहत स्वरुप दलित घर परिवारका सदस्यको सामाजिक सुरक्षालाई ध्यानमा राखदै अती बिपन्न घर परिवारलाई मृत्यु दर्ता पश्चात मृत्यु संस्कारमा सहयोग स्वरुप प्रती घर परिवार एक पटक रु.५००० आर्थिक साहायता प्रदान गरिने छ ।

संस्कृति प्रवर्द्धन

६१. गाउँपालिका भित्रका सबै जातजाति, भाषा, धर्म, उनीहरुको मौलिक संस्कृति र परम्पराको संरक्षण गर्न गाउँपालिकाले अलग्गै नीति बनाई लागु गर्नेछ । जाति र स्थान विशेषका धार्मिक संस्कृतिको संरक्षण संवर्द्धन गर्नको लागि प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

६२. विभिन्न प्रकारका स्थानीय संस्कृति, उत्सव मेला पर्व, धार्मिकस्थल, विवाह भोज लगायतका कार्यक्रममा डीजे सहितका बाजागाजा संगीतको ठुलो स्वरले ध्वनि प्रदुषण भई वच्चाहरु र दिर्घरोगी लगायतलाई प्रतिकुल असर पर्ने हुँदा सो कार्यलाई प्रतिबन्ध लगाई आवश्यक कारवाही गरिनेछ ।

६३. प्रत्येक वर्षको एक दिन स्थानीय संस्कृती प्रवर्द्धनकोलागी छुट्याइने छ ।

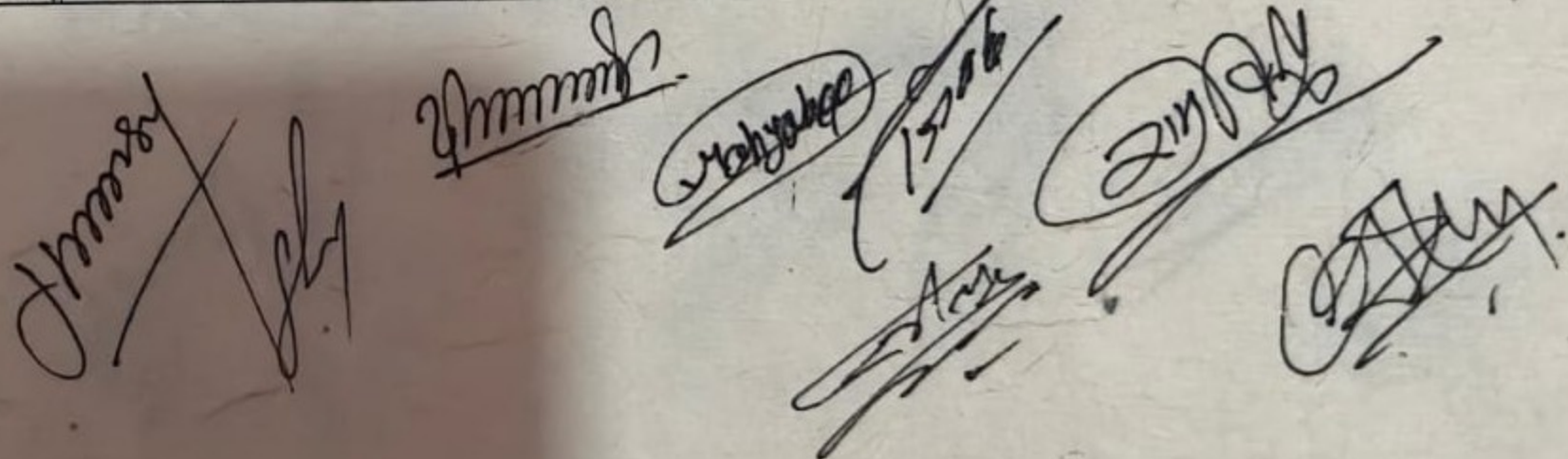
खेलकुद तथा मनोरञ्जन

६४. संघ तथा प्रदेश सरकारको साझेदारीमा गाउँपालिका भित्र एउटा रङ्गशाला निर्माणका लागि श्रोतको खोजी गरिनेछ । गाउँपालिका स्तरीय अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ । राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड तथा विद्यालय स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता एक साथ संचालन गरिनेछ ।

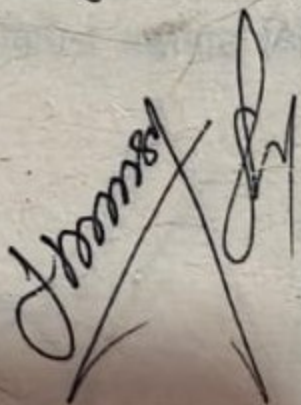
राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागी हुने टिमलाई आर्थिक सहायता प्रदान गरिनेछ ।
६५. खेलकुदमा युवा वर्गको सहभागीता अभिवृद्धि गर्न स्थानीय संघ संस्था समेतको सहभागीतामा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताहरु संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

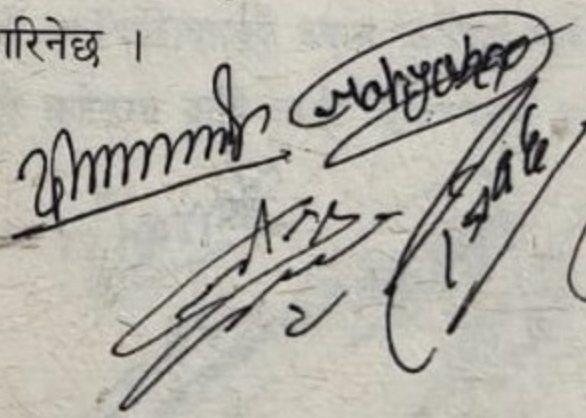
सभाका सदस्य ज्यूहरु

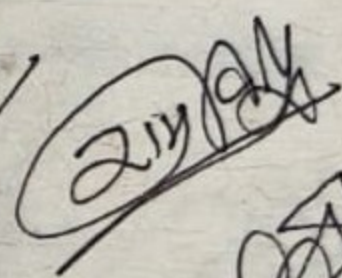
लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

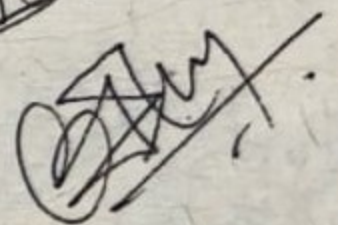

६६. बालबालिका माथि हुने शारीरिक, मानसिक तथा यौनजन्य दुर्व्यवहार न्युनीकरण गर्ने नीति लिइनेछ साथै बालक्लव गठन संचालन तथा नियमन गर्ने नीति लिइनेछ र बालमैत्री स्थानीय सरकार (CFLG) घोषणा गर्न आवश्यक प्रक्रिया थालनी गरिने छ । मुस्लिम लगायतका पिछडिएको वर्गको आय आर्जन, सिप विकास जस्ता प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने कार्यक्रमहरू उनीहरूकै सहभागीतामा संचालन गरिनेछ । महिला हिंसा, लैङ्गिक विभेद, बालश्रम, बालविवाह, अनमेल विवाह जस्ता सामाजिक समस्याहरूलाई न्युनीकरण गर्ने कार्यमा प्रत्येक वडालाई जिम्मेवार बनाई प्रत्येक टोलमा महिला समुह गठन र परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
६७. एकडारा गाउँपालिका भित्र २०८३ श्रावण १ गते देखि लागु हुने गरि बालिकाहरूलाई लक्षित गरि बालिका (छोरी) विमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । बालिका विमा संचालन गर्दा स्वास्थ्य शाखा र महिला तथा बालबालिका शाखाको समन्वयमा कार्यविधि बनाई लागु गरिनेछ ।
६८. महिला विरुद्ध हुने सबै किसिमका हिंसा, विभेद र बहिष्करण अन्त्यका लागि लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरणमा सहयोग पुग्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ र महिलाहरूको आय आर्जनमा सुनिश्चित गर्ने सिपमुलक र रोजगारीमुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरी उनीहरूको आयमा पहुच वृद्धि गरिनेछ साथै घरायसी रक्सी पिएर घरमा महिला हिंसाका घटना धेरै हुने भएकाले घरायसी मादक पदार्थलाई नियन्त्रण गर्न स्थानीय प्रशासनको समन्वयमा नियमन गरिनेछ ।
६९. वेदार्ता जग्गामा बसोबास गर्ने अव्यवस्थित बसोबासीहरूको लगत तथा तथ्यांक संकलन गरी समस्या समाधान गर्ने नीति ल्याईनेछ । भूमिहिन तथा अव्यवस्थित बसोबासको चपेटामा परेका अती विपन्न परिवारको तथ्याङ्क संकलन गरी उनीहरूलाई उचित व्यवस्थापन गर्न तथा लाल पुर्जा बितरणमा सहजिकरण गरिने छ ।
७०. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई आत्मनिर्भर र स्वाभिमान बनाउनका लागि समान अवसर तथा सेवा सुविधामा पहुच बढाउन उनीहरूलाई सहयोग पुग्ने किसिमका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने र अपाङ्ग परिचय पत्र निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
७१. सिमान्तकृत विपन्न तथा अति गरिबहरूका लागि आय आर्जन सम्बन्धी सीपमुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । महिला, दलित, आदिवासी/जनजाति, थारु, मुस्लिम, पिछडावर्ग, अपाङ्गता भएका व्यक्ति लगायत पिछडिएको वर्ग र समुदायको सशक्तिकरणका कार्यक्रमाहरूलाई अझ प्रभावकारी रूपले संचालन गरिनेछ साथै सामाजिक विकृतीको रूपमा रहेको छुवाछुत, जातीय विभेद, दाईजो प्रथा मुक्त सामाजिक निर्माण गरिनेछ ।

७२. विमा सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम गरि प्राकृतिक र मानव सिर्जित जोखिमहरूबाट मानव जिवन, सम्पत्ति र दायित्वको रक्षावरण गरि वित्तीय सुरक्षा प्रदान गर्न दुर्घटना, विपद, स्वास्थ्य सुरक्षा, सम्पत्तिहरू लगायत विभिन्न विमा कार्यक्रमलाई लागु गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

७३. जेष्ठ नागरिकहरूको आधारभुत अधिकारको संरक्षण गर्दै उनीहरूका लागि सम्मानजनक एवं सन्तुष्टिपूर्वक जिवनयापनको लागि आवश्यक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने तर्फ जोड दिइनेछ ।

७४. कडा रोग लागेर उपचार गर्न नसक्ने अति गरिव र विपन्न नागरिकहरू, हिंसा पीडितहरू, कुपोषित बालबालिकाहरूको लागि सामान न्याय र अवसर दिलाउन तथा मृत्यु भएका विपन्न घरपरिवारलाई काज क्रिया गर्न गाउँपालिकास्तरिय सामाजिक सहायता, आपतकालिन तथा विपन्न सहयोग कार्यक्रम मार्फत आर्थिक सहयोग गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

७५. एकडारा गाउँपालिका भित्रका शैक्षिक बेरोजगारहरूलाई सरकारी निकायको लोक सेवा आयोगको परीक्षामा प्रोत्साहित गर्न लोक सेवा आयोगको कक्षा संचालन गरिनेछ र उक्त कक्षा अध्ययन गरेका व्यक्तीले लोक सेवा पास गरेमा पुरस्कृत गरिनेछ ।

३. पूर्वाधार विकास

स्थानीय सडक, पुल पुलेसा

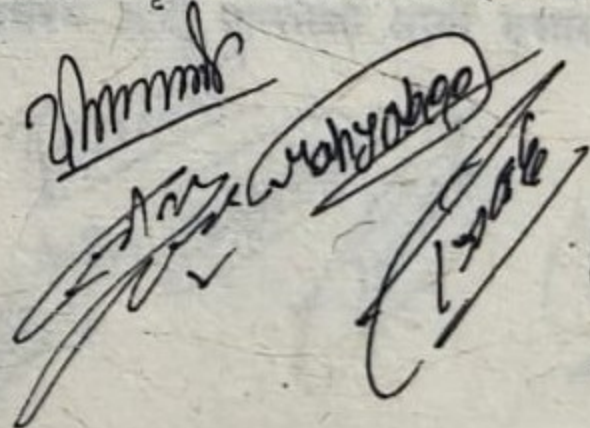
७६. गाउँपालिकाबाट संचालन गरिने पूर्वाधार विकासको काममा दिगोपना र प्रभावकारिताका लागि गुणस्तर सुनिश्चित गर्न प्रयोगशाला परीक्षणलाई संचालनमा ल्याइने छ ।

७७. गाउँपालिका क्षेत्रका हाल भैरहेका मुख्य सडकहरूको स्तरोन्नती गर्ने र क्रमश कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई एकडारा गाउँपालिकाको सडक गुरुयोजना २०८३।०८४ लागु गर्ने तथा सडकको क्षेत्राधिकार एवं नामाकरण समेत तयार गरी लागु गरिनेछ । गाउँपालिका भरिका मुख्य-मुख्य सडकको अधिकार क्षेत्र कायम गरिनेछ र आगामी पाँच वर्ष भित्र कच्चीरहित सडकनिर्माणका लागि गाउँ भित्रको बाटोलाई पि.सी.सी. र आर.सी.सी. तथा बाहिरी बाटोलाई कालोपत्रे गर्दै लगिनेछ । सडक अधिकार क्षेत्र मिच्ने, सार्वजनिक स्थानमा टहरा बनाउने कार्यलाई निरुत्साहित गर्दै त्यस्ता कार्य भए गरेमा कानुनी सजायको दायरामा ल्याउने नीति लिइनेछ ।

सभाकासदस्य ज्यूहरू

७८. गाउँपालिका भित्र नयाँ सडक विस्तार गर्ने भन्दा भएका सडकहरू नियमित रूपमा मर्मत गर्ने, सुविधायुक्त सडक बनाउने तर्फ गाउँपालिकाको ध्यान केन्द्रित गरिनेछ ।

७९. विभिन्न वडाबाट विनियोजन हुने बजेटमा कृषि बाटो निर्माणलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

८०. सडकको नाम तथा क्षेत्राधिकार तोक्ने निती लिइने छ ।

भवन तथा सहरी विकास

८१. एकीकृत वस्ती विकास योजनाका लागि अध्ययन प्रारम्भ गरिनेछ । भवन संहिता पालनाका लागि एकडारा इन्टिग्रेटेड बिल्डिङ कोड सिस्टम निर्माण र कार्यान्वयन गरिनेछ । घर जग्गा नक्सा पासलाई चालु आर्थिक वर्ष बाटसुरुवात गरिने छ तथा आगामी वर्षमा थप अनिवार्य गरी भुकम्पीय जोखिमलाई न्युनीकरण गर्दै व्यवस्थित योजनाबद्ध बजारीकरणको शुरुवात गरिनेछ ।

८२. स्थानीय तहमा कार्यरत प्राविधिकहरुबाट घरको डिजाइन एवं ड्रईड(नक्सा) तयार गर्ने व्यवस्था शुरुवात गरी गाउँपालिकालाई नगरउन्मुख पालिकामा जोड दिईनेछ र अति विपन्न नागरिकहरुलाई प्रदेश तथा संघीय सरकारसंग समन्वय गरी झुपडीमुक्तगर्न विपन्न परिवार पक्की आवास निर्माण कार्यको लागी प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।

८३. गाँउ पालिकाका विभिन्न बजारलाई व्यवस्थित बजारको रूपमा विकसित गरिनेछ ।

८४. स्वास्थ्य संस्था लगायत सबै सरकारी निकायमा सोलर सिस्टम जडान गर्ने नीति लिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वैकल्पिक ऊर्जाको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । मुख्य मुख्य बजार क्षेत्रहरुमा सडक सेन्सर विद्युतवत्ती जडान कार्यलाई निरन्तरता दिदै विद्युत नपुगेका क्षेत्रमा क्रमश विद्युतीकरण गरिनेछ ।

सूचना, प्रविधि तथा सञ्चार

८५. कार्यालयको सोधपुछ कक्षलाई व्यवस्थित गर्ने एवं फोन, इमेल र एस. एम.एस. बाट सेवा उपलब्ध सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाउने तथा ई पालिका, डिजिटल पालिकाको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

८६. गाउँपालिकाको सूचना र जानकारीहरुको लागि गाउँपालिकाको वेवसाइटलाई निरन्तर सक्रिय राख्दै SMS सेवा समेतको व्यवस्था मिलाउने र सर्भर प्याक, राजश्व, जिन्सी, प्रशासनिक लगायतका सफ्टवेयर, अफिस अटोमेसन सफ्टवेयरको विकास गरिनेछ र सबै वडा तथा सरकारी कार्यालयहरु, विद्यालय र बजार तथा मुख्य सडकहरुमा CCTV क्यामरा जडान गरिने छ तथा कार्यालयमा आइ.पी टेलिफोनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

८७. गाउँपालिकाबाट हुने क्रियाकलापहरुको सार्वजनिकिकरण गर्नको लागि संचारका माध्यबाट आम नागरिकलाई जानकारी गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

८८. हेलो गाउँपालिका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

८९. सुशासनका मान्यतालाई प्राथमिकतामा राखी सुशासन प्रबर्द्धन ऐन तथा नियम लगाएतका क्षेत्र गत नितीले लिएका लक्ष, उधेश्य आदी प्राप्तीको लागी सुशासन, पारदर्शिता, मितव्ययिता

तथा सार्वजनिक खर्च गर्दा औचित्यताको निती लाई प्रथमिकतामा राखी गाउँपालिका बाट हुने स्वतःप्रकाशनलाई व्यवस्थित तुल्याइने छ ।

४. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

वन तथा भू संरक्षण

९०. गाउँपालिकामा रहेका नदीउकास जग्गा, सार्वजनिक जग्गा, खाली स्थान, गण्डक नहर तथा विभिन्न नदीहरुको आसपासका खाली जग्गाहरुमा भू-संरक्षणको लागि सरोकारवाला संग साझेदारी तथा जनसहभागितामा वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ र भू-उपयोग नीति अवलम्बन गरी भूमिको संरक्षण गरिने छ । वातावरण संरक्षण गरी जलवायु परिवर्तनको दुःप्रभाव न्युनीकरण गर्न प्रत्येक वडा अन्तर्गत खाली जग्गाहरु, सडककोदाया बायाँ, घरहरुमा समेत वृक्षारोपण गरी गाउँपालिकालाई सुन्दर र हरियाली गाउँपालिका निर्माणमा जोड दिईने छ ।

९१. राज्यको नाममा भएको सार्वजनिक सम्पति खोजबिन गरि तथ्याङ्क लिई त्यसको उचित प्रयोग गरिनेछ र सडकको दायाँ बायाँ खाली जग्गा, सार्वजनिक बाझो तथा खाली जग्गामा वृक्षारोपण गरिनेछ साथै घर बनाउदा घर सम्पन्न गरीसकेपछि प्रत्येक घरले आफ्नो घरको क्षेत्रमा कम्तिमा एउटा रुख रोप्ने अभियानलाई अगाडी बढाइनेछ ।

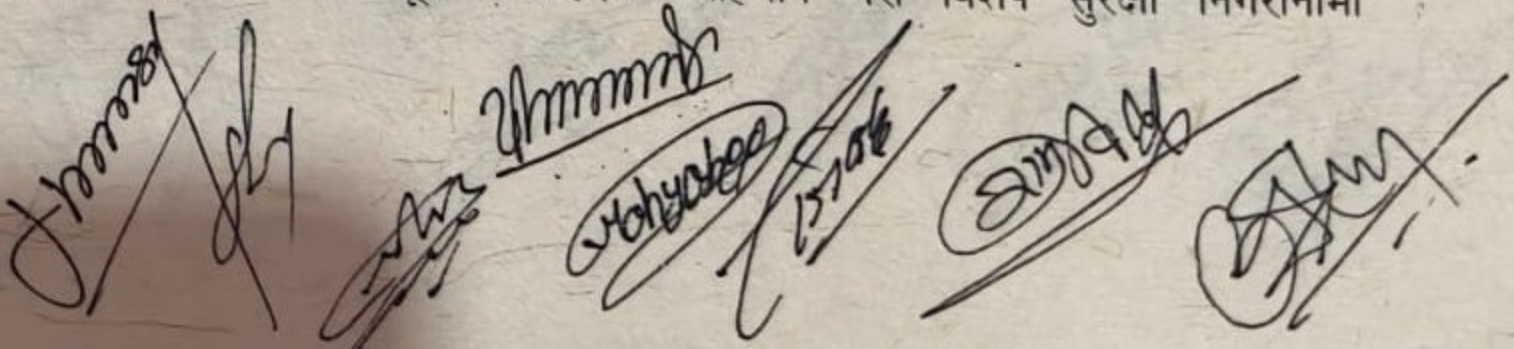
९२. ट्युबेल र बोरिङ जडान र खडेरीले पानीका मुहान र धर्ती भित्र पानी सुक्दै गएको हुदाँ सम्बन्धित निकायसंग समन्वय गरि गण्डक नहरलाई बाह्र महिना संचालन गर्न पहल गरिनेछ र पुराना पानी कुलाहरु पनि सुचारु गरिनेछ ।

विपद व्यवस्थापन

९३. नदी नियन्त्रण तथा श्रोत संरक्षणका लागि तटबन्ध एवं वातावरण संरक्षणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु क्रमश संचालन गरिनेछ । विपद क्षेत्रको पहिचान एवं नक्शांकन गरी सोहि अनुसार चालु आर्थिक वर्ष भित्र विपद प्रतिकार्य योजना निर्माण र खुल्ला क्षेत्र पहिचान गरि विपद व्यवस्थापन गरिने छ ।

९४. विपदका पूर्व चेतावनी प्रणाली लगायत विपदका तिनै चरण समेट्ने गरी एक विपद व्यवस्थापन प्रणाली निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिकामा भूकम्प, असिना, आगोलागी, बाढी, सर्पको टोकाई, चट्टयांग, जंगली जनावरको आक्रमण एवम विभिन्न दुर्घटनामा परेका व्यक्तिहरुलाई राहत प्रदान गर्नस्थानीय विपद व्यवस्थापन आकस्मिक कोषलाई व्यवस्थित गरिनेछ र स्थानीय आपतकालीन संचालन केन्द्रलाई संस्थागत गरिनेछ ।

९५. वर्षायाममा नदीको अधिक जल प्रवाहबाट हुने नदी नजिकका बस्तीहरुको जोखिम न्यूनिकरण गर्न खोला र नदी सरसफाई गरि त्यसबाट निस्कने नदीजन्य पदार्थलाई व्यवस्थापन गरिनेछ । बाढीप्रभावित क्षेत्रका जोखिम पूर्ण बस्तीहरुको पहिचान गरी विशेष सुरक्षा निगरानीमा

राखिनेछ। विपद व्यवस्थापनको क्षेत्रमा सहयोग पुग्ने गरी स्वयम सेवकको दस्ता तयार पारी आवश्यक तालिम तथा उपकरण प्रदान गर्ने निती लिइने छ ।

फोहर मैला तथा ढल व्यवस्थापन

९६. निषेधित क्षेत्र भित्र फोहोर फाल्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्नुको साथै अटेर गर्नेलाई कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रमा सरसफाई अभियानको रूपमा संचालन गर्ने, आफ्नो घर टोल क्षेत्र सरसफाई राख्न अभिप्रेरित गर्ने र प्रतिस्पर्धात्मक चेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्न टोल विकास समिति मार्फत सम्पूर्ण टोल बासीहरु तथा स्थानीय संघ संस्थाहरुलाई परिचालन गरिनेछ । वर्षको एक पटक सरसफाई सप्ताह कार्यक्रमलाई सञ्चालनमा ल्याइनेछ । जसले फोहोर गर्छ, उसैले सफा गर्नु पर्छ भन्ने नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।

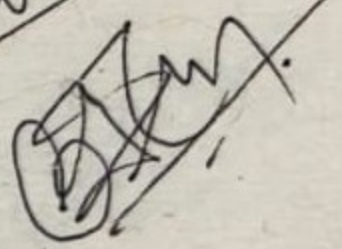
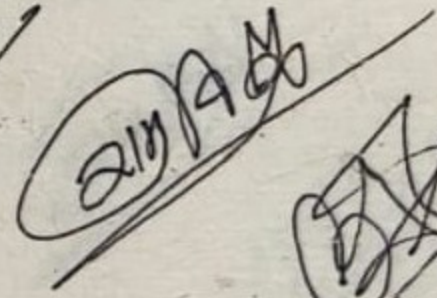
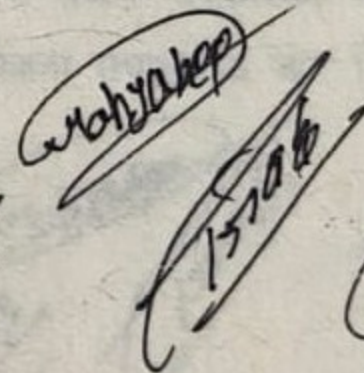
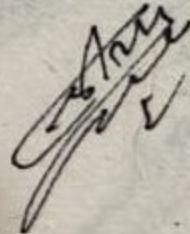
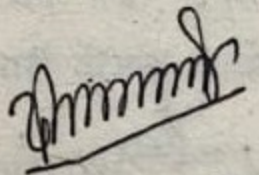
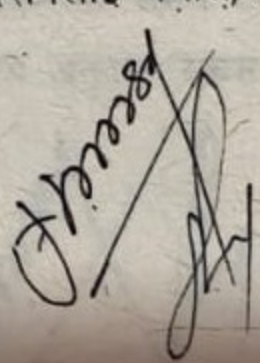
९७. ढल व्यवस्थापन कार्यलाई सहज बनाउन प्रत्येक नयाँ सडकको दायाँ बायाँ नाली निर्माणलाई अनिवार्य गरिनेछ । सडक कालोपत्रे तथा स्तरोन्नती कार्यमा समेत नाली निर्माणलाई समावेश गरिनेछ । फोहोर मैला व्यवस्थापन कार्यका लागि ल्याण्ड फिल साइड (Land Fill Site) को डि.पि.आर. अनुसारको संरचना निर्माण गरिनेछ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु

५. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह र सुशासन प्रवर्धन

९८. "सुशासनमा अभिवृद्धि एकडारोको सम्बृद्धि भन्ने नारा " लाई सफल पार्न गाउँपालिकामा सेवा प्रवाहको समग्र पक्रिया सहितको डिजिटल नागरिक वडापत्र चालु आर्थिक वर्षमा व्यवस्था गरी गुनासो र उजुरी सुनुवाईको व्यवस्था मिलाइनेछ । सबै वडा कार्यलयहरु, बिद्यालयहरुमा गुनासो पेटिका तथा सुचना अधिकारी तोकिने छ ।

९९. गाउँपालिका भित्र रहेका सबै शाखा प्रमुख, कार्यालय प्रमुख, सामुदायिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक, स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुखहरु र वडा सचिवहरु संग कार्यसम्पादन सम्झौता गरिने छ र कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मुल्याङ्कन मापदण्ड तयार गरी २०८३ साल श्रावण १ गते देखी प्रोत्साहान भत्ताको व्यवस्थालाई निरन्तरता प्रदान गरिने छ र स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई जोखिम भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ र स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्व-मुल्यांकन(LISA) र वित्तिय सुशासन जोखिम मुल्यांकन (FRA)लाई व्यवस्थित गरी यसका सूचकहरुलाई पुरा गर्ने सम्बन्धित कर्मचारीलाई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइने छ र समयपालना नगर्ने, आदेश र निर्देशनलाई नमान्ने, समयमा काम नगर्ने कर्मचारीहरुको सो बराबरको तलब कट्टा गरिनेछ ।

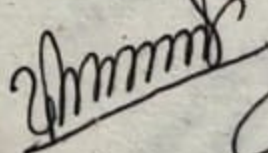

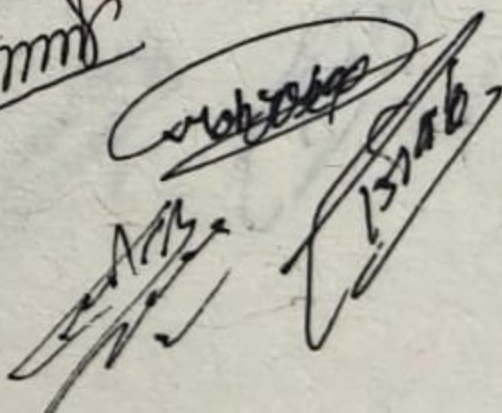
१००. सम्पूर्ण शाखाबाट सम्पादन हुने विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्दा जनप्रतिनिधिहरूसँग समन्वय गरि संचालन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ, समन्वय नगरि कार्यक्रम संचालन गरेमा सोको जिम्मेवारी कार्यक्रम संचालन गर्ने कर्मचारी वा शाखाले लिने व्यवस्थालाई अनिवार्य गरिनेछ।
१०१. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी सेवा प्रभावलाई गुणस्तरिय जनमैत्री बनाइनेछ र जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको लागि उचित तालिम प्रदान गरिनेछ।
१०२. आगामी आर्थिक बर्ष बाट दरबन्दी भित्रका कर्मचारीहरूलाई बर्षमा अधिकतम १० दिनको पर्यटन काज प्रदान गर्ने निती अंगिकार गरिने छ। १० दिन बराबरको पर्यटन काज बापतको दैनिक भत्ता रकम तथा सो बापत आउदाँ जादाँको समयमा लाग्ने आतेजाते खर्चको भुक्तानी नेपाल सरकारको भ्रमण खर्च नियमावली अनुसार बहन गरिने छ। एकै पटक कार्यलयको सेवा प्रवाहमा समस्या आउने गरी सबै कर्मचारी पर्यटन काजमा जाने गरी भ्रमण स्विकृत गरिने छैन।
१०३. कार्यलयमा कार्यरत कर्मचारीहरूमा दिर्घ रोगलागी उपचार गर्नु पर्ने अवस्था भएमा तथा उपचार खर्च धेरै लाग्ने अवस्था भएमा कार्यलयबाट पचास हजार सम्म आर्थिक साहायता प्रदान गरिने छ।
१०४. गाउँपालिका कार्यलयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा प्रवाहालाई उत्तप्रेणामुखी तुल्याउन कार्यलयको तर्फबाट इन्धन व्यवस्थापन गर्नु उत्तम हुने देखीएकाले आगामी आर्थिक बर्ष बाट इन्धन बापत प्रती महिना नगदै रकम प्रदान गर्ने निती अंगिकार गरिने छ।
१०५. गाउँपालिका बाट प्रवाहा हुने सेवालाई परिणाम मुखी तुल्याउन कर्मचारीको सेवा प्रवाहा प्रतीको मनोवल तथा उत्प्रेणालाई उच्च राख्न एवं गाउँपालिका कार्यलयमा कार्यरत साखा प्रमुख कर्मचारीहरूलाई सञ्चार सुबिधाप्रत्यक महिना प्रदान गरिने छ।

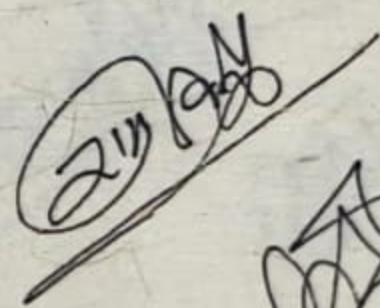
सभाकासदस्यज्यूहरू

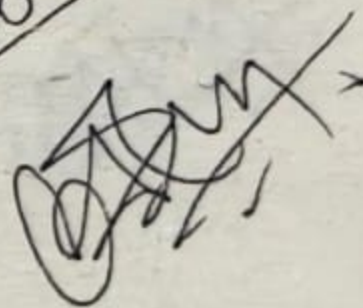
१०६. सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थिता बनाउन वडा कार्यालय नभएका स्थानमा वडा कार्यालय भवन निर्माण र गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण कार्यलाई तिब्रता दिइनेछ।
१०७. नगर विकास कोष नगरपालिकामा मात्र कार्यक्षेत्र रहेकोमा सघीय सरकारको निर्णय अनुसार गाउँपालिकांमा समेत विस्तार गर्ने नीति अनुरूप सघीय सरकारको समन्वयमा नगर विकास कोष संग अनुदान रकम माग गरी योजना आयोजना संचालनमा जोड दिइने छ।

१०८. एकडारा गा.पा. भित्र कार्यक्रम संचालन गर्ने गैर सरकारी संस्थाहरूले गाउँसभा हुनुपुर्व आफ्नो बजेट तथा कार्यक्रम गाउँसभामा पेश गर्नु पर्ने र कार्यक्रम संचालन गर्नु पुर्व यस गाउँपालिकाको अनिवार्य सहमती लिनुपर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागु गर्ने नीति लिइनेछ। कुनै पनि गैर सरकारी संस्था वा सरकारी कुनै कार्यक्रम मार्फत कुनै व्यक्ति वा संस्थाले कुनै पनि कार्यक्रम गर्न वा वितरण गर्न गाउँपालिकाको समन्वय विना पूर्ण रुपमा रोक लगाइनेछ।

१०९. सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता क्रियाकलापहरूको माध्यमबाट पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्दै सुशासित गाउँपालिका निर्माण गरिने छ।

११०. जिन्सी तथा खरिद प्रक्रियालाई विधुतीय प्रणाली (PAMS) मार्फत एकद्वार प्रणालीलाई कडाइका साथ लागु गर्ने र लेखा प्रणाली क्रमशः विधुतीय भुक्तानीमा जोड दिई विधुतीय लेखा श्रेस्ताको विकास गरिने छ। शुन्य बेरुजु युक्त गाउँपालिका निर्माण गरिने छ।

१११. गाउँपालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूका लागि उचित पारिश्रमिक तोक्ने र स्थायी कर्मचारीहरूको लागि कर्मचारी कल्याण कोष संचालन कार्यविधि र अस्थायी करार शिक्षक तथा कर्मचारीहरूका लागि सम्पूर्ण अन्य करार कर्मचारी कल्याणकोष स्थापना गरी कार्यविधि समेत बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।

कानुन र न्याय

११२. असहाय र अन्यायमा परेकाहरूलाई निःशुल्क कानुनी परामर्श दिने र न्याय दिलाउन सहयोग गरिनेछ। घरदैलामै न्याय भन्ने मान्यतालाई अंगिकार गरी न्यायिक समितिलाई थप शक्त र व्यवस्थित बनाइनेछ। गाउँपालिकामा कानुनी सलाहकारको व्यवस्था गरिनेछ र गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने कानुन, नीति नियम, कार्यविधि निर्माण गरिदै लगिनेछ। न्यायिक समितीको कार्य प्रकृत्यालाई सरलिकृत तुल्याई छिटो छरितो न्यायिक निरुपणलाई प्रोस्थाहन गरिने छ।

योजना छनोट तथा कार्यान्वयन

११३. योजना छनोट प्रक्रियालाई बटम अप एप्रोच (Bottom up Approach) नीति अपनाइनेछ। गाउँपालिकामा संचालन हुने योजनाहरू समयमै सम्पन्न गर्न, गुणस्तरमा वृद्धि गर्न योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन समय तालिकामा निर्माण गरी सो अनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ र उत्कृष्ट कार्य सम्पन्न गर्ने उपभोक्ता समितिलाई सम्मान गरिनेछ।

११४. खोला र नदी सरसफाई गरि सो बाट निकालिएको माटोलाई गाउँपालिकाको योजनाहरूमा प्रयोग गरिनेछ र वडा तथा गाउँपालिकाका भौतिक पूर्वाधार तर्फका योजनाहरू टेन्डर प्रक्रियाबाट कार्यान्वयन गर्न जोड दिइनेछ ।

सुरक्षा व्यवस्थापन

११५. सुरक्षा निकायसंगको समन्वय र सहकार्यमा "सुरक्षित एकडारा" कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ । सामान्य सुरक्षा व्यवस्थापन कार्यका लागि नगर प्रहरी नियुक्त गरिनेछ । लागुपदार्थ, धुम्रपान, मद्यपान र मनोद्विपक पदार्थ सेवनलाई निरुत्साहित गर्न आवश्यक कार्य अघि बढाइनेछ, अन्तरपालिका, राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय सहयोग, सहकार्य, समन्वय र सम्बन्ध विस्तार

११६. गाउँपालिकाको समग्र विकासलाई केन्द्रमा राखी अन्तरपालिका, राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्तरमा पालिकाहरूसंग भगीनी सम्बन्ध र सरकारी, गैरसरकारी संघ संस्था बीच संस्थागत सम्बन्ध विस्तार गरिनेछ । अन्तरपालिका, राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय सरकारी, गैरसरकारी संघ संस्थाको सहयोग लिने दिने र संस्थागत सम्बन्ध विस्तार गरी आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग लिई सम्बन्ध विस्तार गर्ने नीति लिईनेछ र संस्थागत संयन्त्र र कार्यालय समेत स्थापना गरिनेछ ।

११७. "शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि सहितको समग्र विकास, अब रच्नेछ एकडाराले नयाँ इतिहास" भन्ने सोचका साथ गाउँपालिकाको पर्यटन, शिक्षा, खेलकुद, स्वास्थ्य, संस्कृति, कृषि, विपद व्यवस्थापन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, एकीकृत कानून निर्माण, प्राविधिक जनशक्ति, दमकल, विकास उपकरण, निर्माण उपकरण तथा एकीकृत विकासमा अन्तरपालिकाहरू बीच समन्वय र सहकार्य गरिनेछ र संस्थागत रूपमा प्राविधिक तथा सांस्कृतिक सहयोग आदान प्रदान गरिनेछ ।

११८. गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक बर्ष २०८३।०८४ को आय अनुमान

- क. बित्तीय समानीकरण संधिय सरकार: रु.९९९०००००।-
- ख. राजश्व बाडफाड संधिय सरकार: रु.९०८६६०००।-
- ग. सर्शर्त अनुदान संधिय सरकार: रु.१५१८०००००।-
- घ. बिषेस अनुदान संधिय सरकार: रु.१०००००००।-
- ङ. समपुरक अनुदान संधिय सरकार: रु.५५०००००।-
- च. आन्तरिक आय अनुमानित रु.८०००००।-
- छ. बित्तीय समानिकरण अनुदान प्रदेश सरकार: रु.६८०२०००।-
- ज. सर्शर्त अनुदान चालु प्रदेश सरकार: रु.४५८९०००।-
- कुल जम्मा: रु.३७०२५७०००।-